

Spoštovane, spoštovani!

Vsako leto ob Dnevu spomina na mrtve se poklonimo spominu na preminule sorodnike in znance. Članice in člani Krajevne organizacije za vrednote NOB se ob tej spominski plošči z imeni padlih še posebej spoštljivo poklonimo spominu na preminule borce, ki so med narodnoosvobodilno borbo dali svoja, tudi zelo mlada življenja za ideale svobodnega življenja v svoji, naši domovini. Lahko smo ponosni, saj se nas ob tem dogodku na tem mestu zbere vsako leto več članov, članic Krajevne organizacije in tudi drugih občanov Pobrežja.

Ob tem se, poleg padlih žrtev, zapisanih na tej plošči in pokopanih na tem pokopališču, spomnimo še vseh hrabrih žrtev, ki so z neomajno vero v svobodo žrtvovali najdragocenejše, svoja življenja in ki počivajo brezimno tam kjer so pod streli zavojevalcev in domačih izdajalcev ugasnila njihova življenja.

Danes, več kakor 73 let po končani najbolj pošastni vojni v zgodovini človeštva, doživljamo pri nas podcenjevalni odnos do spomina na padle žrtve nacizma in fašizma.

Danes se posamezniki neizmerno trudijo takratne izdajalce naroda rehabilitirati v največje domoljube naroda. Hrabre borce in heroje naroda, ki so se junaško uprli mnogo številčnejšemu, dobro oboroženemu zavojevalcu in strahopetnim domačim izdajalcem pa v zgodovino zapisati kot sovražnike ljudstva. Potvarjanje zgodovine izvajajo pod plaščem svojega pojmovanja demokracije. Ob tem pa pozabljajo, da v resnični demokraciji šteje vedno in samo resnicoljubje in poštenje.

Kdo je premagal vojaške sile osi Berlin – Rim – Tokio? Kdor želi poznati edino resnico ve, da so to bile vojske Združenega kraljestva, Združenih držav Amerike, bivše Sovjetske zveze, Francije in po priznanju zaveznikov tudi jugoslovanski narodi, ki sedaj sicer živijo v samostojnih državah na ozemlju nekdanje skupne domovine Jugoslavije.

Slovenijo so si takrat, leta 1941, razdelili štirje okupatorji – Nemci, Italijani, Madžari in v štirih krajih tudi - Nezavisna država Hrvatska. Po načrtih nemškega rajha smo bili Slovenci obsojeni na iztrebljenje. Nemški okupator je takoj po zasedbi slovenskega ozemlja prepovedal uporabo materinega jezika in v skladu z načrtom uničenja slovenskega naroda ljudi razseljeval v Srbijo, na Hrvaško ter Bosno in Hercegovino. V nemških taboriščih se je vršilo množično ubijanje Slovencev in tudi drugih narodov. Mussolini in njegova fašistična falanga sta v svoji nemoči Ljubljano obdala z bodečo žico in na postavljenih mitnicah so slovenski kolaboranti – izdajalci neusmiljeno lovili zavedne Slovence in jih izročali fašistom za internacijo na Rab, Gonars in druga taborišča. Okupator in njegovi slovenski pomagači so brezsravno pobijali talce - heroje v celjskem Piskru, ljubljanski Gramozni jami, v sodnih zaporih v Mariboru in drugod. Ne pozabimo na Frankolovo, Osankarico, Bičkovo skalo – da ne naštevam še drugih.

Neuklonljivi slovenski borci za svobodo so, skupaj z zavezniki izšli iz te pošastne vojne kot zmagovalci. Za razliko od domačih izdajalcev in vseh, ki so sodelovali z okupatorjem in tako svojemu narodu zasadili nož v hrbet, so z vsem srcem verjeli v lepši jutri. Izbojevali so nam svobodo, izgradnjo domovine in priključitev Primorske matični domovini.

Pred 100 leti je bila končana 1. svetovna vojna. General Rudolf Maister s svojimi borci je leta 1918 prav iz Maribora omogočil, da južna Štajerska danes pripada Sloveniji in takratni Državi Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Za svojo državo smo zadnji boj izbojevali leta 1991. Takrat smo se uprli Jugoslovanski vojski, ki je bila vse manj jugoslovanska. Brez delitve na leve in desne, z danes nepojmljivo pokončnostjo in enotnostjo smo dosegli osamosvojitve in mednarodno priznanje Slovenije kot samostojne države Republike Slovenije.

Izsanjan je stoletni sen naših prednikov in vseh, ki so s herojstvom in žrtvovanjem najdragocenejšega, to je svojih življenj omogočili, da danes mi živimo na svojem. Njim ni bilo dano.

Spoštovani!

Ali te žrtve danes še dovolj cenimo? Imajo ti moške, te žene, ti otroci še častno mesto v našem osebnem in narodovem spominu? Zdi se, da je spoštovanja in spominjanja nanje vse manj. Politika in aktualna stroka izpuščata iz učne materije cela poglavja slovenske zgodovine in o življenju in herojstvih njihovih prednikov puščata mladež nevedno, čeprav vsak civiliziran narodi še vedno gradi svojo bodočnost na zgodovinskih resnicah.

Zatorej,

bodimo vredni dediči idealov vseh, ki so dali življenja za svobodno, samostojno državo Slovenijo, z vso spoštljivostjo se spominjajmo in cenimo njihove žrtve in živimo v medsebojnem miru, spoštovanju. Svoboda ni prišla sama od sebe, zanjo so se borili naši dedje, očetje, mame, bratje, sestre.

Vsem borcem, ki so izbojevali našo svobodo izkazujemo večno zahvalo. Ob dnevu spomina še vsem tistim, ki je niso dočakali.

Bodimo ponosni, da smo samostojni in svobodni ter glejmo z optimizmom v bodočnost.

Slava vsem padlim za našo svobodo.

Ivan Krašnja